

Kopitarjev glas

številka 8 - OKTOBER 2008

OBČINA VODICE

Domače je danes redko

Razstava "Naš prosti čas"

Jerneja Kimovec

Upokojenci iz Društva Bukovica - Šinkov Turn so v okviru občinskih praznovanj konec septembra pripravili domiselno razstavo raznovrstnih ročnih izdelkov, ki so jo poimenovali "Naš prosti čas". V Kulturnem domu v Utiku so zbrali in lično uredili skrbno vzgojene darove narave, ročne umetnine in obrtniške posebnosti. Zaradi velikega zanimanja in obiska so prvotno načrtovano odprtje čez vikend podaljšali še za dva dni.

Ob otvoritvi razstave, v soboto, 20. septembra, so člani društva pripravili kratek kulturni program. Mešani pevski zbor je prepeval o pripetljajih iz fantovskih in dekliskih let, Vinko Novak je z izurjeno roko igral na lajno, Malči Leskovec pa je deklamirala o zemlji in ljubezni ter z zbranimi delila basensko modrost, ki pravi, da pot do cilja ni tako pomembna; važno je, da ga dosežemo z lastnim trudom in da smo na koncu zadovoljni.

Obiskovalce, med katerimi je bilo mogoče uzreti tudi nekaj mlajših obrazov, sta pozdravila Breda Špenko, predsednica društva, in Cveto Vrbovšek, ki je razstavo na kratko predstavil. Za začetek si je zastavil nekoliko provokativno vprašanje: "Zakaj upokojenci sploh govorijo o prostem času? Saj je vendar ves njihov čas prost!" A izvedeli smo, da ni čisto tako. Tudi tisti, ki ne hodijo več v službo, imajo obveznosti, predvsem do svojih bližnjih. Je pa seveda prav tako neizpodbitno, da mnogi ljudje šele v jeseni svojega življenja najdejo čas za svoje najljubše konjičke in ob tem morda včasih odkrijejo še kakšen skriti talent ... Takšnih je bilo na razstavi opaziti kar nekaj. In prav temu je bila izvirna zbirka tudi namenjena: prikazu aktivnosti v tretjem življenjskem obdobju in skrbi, da dela marljivih rok ne bi šla

nadaljevanje na strani 23

Spomini na preteklost

*NI KONEC, ko pride tvoj zemeljski konec.
Le vsakodnevno orodje pospraviš in se odpraviš k počitku.*

*Po isti poti, koder odhajaš, nevidno prihajaš nazaj -
med svoje, ki jih ne nehaš ljubiti in ki živijo od tvoje ljubezni.*

*In tvoja prisotnost je bolj prisotna kot kdajkoli prej;
na vseh poteh, v vseh rasteh od korenin do vej.*

LUČKO PRIŽGEM sredi belega dne.

Iz mojega dne za tvojo večnost. Iz mojega srea za tvoje sree.

(Tone Kuntner)

Tudi mi bomo v teh dneh prižgali lučko v spomin naših najdražjih, ki so tako ali drugače zaznamovali naše življenje. V znak spoštovanja do pokojnih bomo tiho postali ob grobovih in se v mislih nemo zazrli v preteklost, na čas, ko smo skupaj radostno uživali srečne trenutke tega zemeljskega bivanja. Nekateri med nami se bodo udeležili spominskih obredov, drugi komemoracij, vsak pa bo z neko nevidno nitjo povezan z rajnimi svojci. Na plan bo ponovno privrela še vedno neizživeta bolečina in žalost, saj se težko sprijaznimo z mislijo, da nam je življenje vzelo tiste, ki smo jih imeli najraje. Prižgimo svečke sredi belega dne, prižgimo svečke sredi trde teme, za vse, ki jih ni več med nami, za vse, ki nevidno, v naših mislih bivajo tu, med nami.

V tokratni številki vam predstavljamo častno občanko, ki je ob občinskem prazniku prejela to laskavo priznanje. S svojo vsestransko dejavnostjo na področju vzgoje, izobraževanja in socialnih dejavnosti je prispevala h kakovostnemu življenju našega prebivalstva.

Le kdo ne pozna obetavnega mladega balinarja, ki se s tekmovanjem vrača z najvišjimi odličji. Alešu Borčniku so pred kratkim v Domu krajanov v Utiku pripravili slavnostni sprejem, na katerem ni manjkalo veselja in navdušenja njegovih navijačev.

Veselo in radoživo je bilo tudi v vrtcu, kjer so pripravili dejavnosti ob tednu otroka, v šoli pa so se posvetili reformatorjem in prvenstveno Primožu Trubarju, čigar zasluga je znana vsakemu Slovencu.

Bolj jesensko obarvane so naše stalne rubrike, objavljamo pa tudi poslovilno pismo od duhovnika Žnidarja, ki je v preteklosti vodil zapoško župnijo.

Prijetno uživajte v toplem jesenskem soncu, naužite se pisane palete jesenskih barv, posrkajte vso tisto pozitivno energijo, ki vam bo vlila moč za turobne jesenske dni. Veselo, vendar po pameti nazdravite Martinu, in pazljivo na cestah, zlasti v konicah, ko se skozi naše kraje vije nepregledna kolona vozil.

Javno občinsko glasilo Kopitarjev glas je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 462. / Izdajatelj: Občina Vodice, Kopitarjev trg 1, Vodice / Glasilo prejema vsa gospo dinjstva v občini brezplačno
Izhaja mesečno v 1450 izvodih. / Odgovorna urednica: Alenka Jereb / Oblikovanje: Matjaž Ferenc / Ilustracije: Andrej Potrč / Slika na naslovnici: Barbara Nahtigal /
Tisk: Kubelj, d.o.o. / Datum natisa: oktober 2008 / Naslov uredništva: Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice / Elektronski naslov uredništva: kopitar.vodice@siol.net,
Javno občinsko glasilo Kopitarjev glas na medmrežju: www.vodice.si

Sporočilo bralcem

Odgovorna urednica si pridružuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Pisma bralcev naj ne bodo daljša od ene tipkane strani oziroma naj vsebujejo največ 2000 računalniških znakov. Disket in neobjavljenih pisem ne vračamo.

Vsi prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Vse prispevke sprejemamo do osmega v mesecu.

Razstava "Naš prosti čas"

Uvodnik:

Spomini na preteklost

Občinska uprava poročila:

Uradne ure, Poskrbimo za svoje smeti

Seje:

17. seja Sveta zavoda

Družbene dejavnosti:

Kolesarčki v vrtcu v Vodica, Comenius partnerstvo, Med gasilci, Trubarjev dan, Prvošolci so izrekli zaobljubo

Intervju:

Poslanstvo učitelja je težek poklic, vendar če si za to poklican, je zelo lep

Društva:

Domače je danes redko, Slemenova špica, Veselica, ki je ni bilo, Koritnikov memorial v balinanju

Šport:

Aleš Borčnik - svetovni balinarski podprvak, David Kuster na olimpijadi v Pekingu

Vrtnarski kotichek:

Jesensko gnojenje

Zdravilne rastline:

Kostanj

Črna kronika

In memoriam

Otroški kotichek

Oglasi in zahvale

Razstava "Naš prosti čas"

URADNE URE

OBČINSKA UPRAVA:

- ob ponedeljkih in petkih med 10. in 12. uro,
- ob sredah med 10. in 12. uro ter 14. in 17. uro.

URADNE URE ŽUPANA:

v sredo od 15. do 17. ure.

Vložišče:

vsak dan od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro, ob sredah pa tudi med 14. in 17. uro.

ENSVET - BREZPLAČNO ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE V VODICAH

- lokacija: občinska sejna soba nad pošto oz. trgovino v Vodica;
- naročanje strank: vsak delovni dan med 8. in 15. uro na telefon (01) 833 26 10 (sprejemna pisarna Občine Vodice);
- uradne ure: po medsebojnem dogovoru svetovalca s prijavljenimi strankami (obvezna predhodna prijava).

PETROL PLIN, D.O.O.

- informacijska pisarna Vodice: uradne ure v prostorih občinske sejne sobe nad pošto oz. trgovino v Vodica, in sicer vsako sredo med 18.30 in 19.30 (vodja informacijske pisarne Boštjan Zupančič, tel. (041) 577 813), http://www.petrol.si/index.php?sv_path=122,246,260,400
- dežurna terenska služba: tel.: (040) 679 344.

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

- Območna enota Ljubljana, Krajevna enota Ljubljana, Revir Vodice: uradne ure v prostorih občinske sejne sobe nad pošto oz. trgovino v Vodica, in sicer vsak četrtek med 7. in 9. uro (revirna gozdarka Nina Iveta, tel.: (041) 657 224).

MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT:

uradne ure na sedežu inšpektorata, Mengeška cesta 9, Trzin, vsak ponedeljek in sredo med 9. in 11. uro; v prostorih Občine Vodice vsak ponedeljek med 9. in 11. uro po predhodnem dogovoru na telefon (01) 564 47 20 (Medobčinski inšpektorat).

JAVNO PODJETJE KOMUNALA VODICE, D.O.O.

- poslovanje s strankami: uradne ure v prostorih Javnega podjetja (Dom krajanov, Utik 1), in sicer ob ponedeljkih in petkih med 9. in 12. uro, ob sredah med 9. in 12. ter 14. in 17. uro;
- dežurna terenska služba: tel.: (051) 622 282.

ELEKTRO LJUBLJANA, D.D.

- DE Ljubljana okolica, Nadzorništvo Črnuče: uradne ure v prostorih nadzorništva, Cesta 24. junija 1, Črnuče, in sicer vsak ponedeljek med 8. in 11. uro ter vsako sredo med 8. in 10. ter 14. in 16. uro (tel.: (01) 537 14 55, fax: (01) 561 36 73);
- dežurna terenska služba: tel.: (031) 319 956;
- obvestila o načrtovanih odklopih električne energije: <http://www.elektro-ljubljana.si/default.cfm?Jezik=Si&Kat=0205>

UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA

- Krajevni urad Vodice: uradne ure v prostorih Krajevnega urada (Dom krajanov Vodice, Kopitarjev trg 1), in sicer ob sredah med 8. in 12. ter 13. in 17. uro in petkih med 8. in 13. uro.

Poskrbimo za svoje smeti

Miran Sirc (Občina Vodice) in SNAGA Javno podjetje d.o.o.

V novembru bomo ponovno zbirali nevarne odpadke iz gospodinjstev - Zbirni center se je dobro "prijel" - Kako plačujemo storitve zbiranja in odlaganja komunalnih odpadkov

Jesenska akcija zbiranja nevarnih odpadkov

Jesenska akcija zbiranja nevarnih odpadkov v naši občini bo potekala po sledečih terminih:

Lokacija premične zbiralnice	Datum	Ura
Vodice parkirišče pri občinski stavbi	pon., 3. november	9:00-17:00
Utik parkirišče pri domu krajanov (trgovini)	tor., 4. november	8:00-15:30

Ob zabojniku (premični zbiralnici) je vedno usposobljen predstavnik podjetja, ki odpadke sprejema. Nevarne odpadke iz gospodinjstev lahko občani oddajo tudi v Zbirnem centru na Barju.

Kaj sodi med nevarne odpadke?

stari akumulatorji, baterije, barve in topila, kemikalije, olja in masti, pesticidi, pralna in kozmetična sredstva, ki vsebujejo nevarne snovi, zdravila, neonske cevi

vzmetnice, svetila in senčila ipd.

- pohištveni les: omare, stoli, gradbeni elementi, parket, iverne plošče ipd.
- električna in elektronska oprema: monitorji, TV aparati, ekrani, radijski sprejemniki, računalniki, telefoni, bela tehnika ipd.
- kovina in kovinska embalaža: masivne kovine, radiatorji, jekleni profili, kopalne kadi, sodi, ročke, kantice, konzerve, pločevinke, pijač ipd.
- zeleni odrez: grmičevje in vejevje, ostanki košenj, listje, rože ipd.
- biološki odpadki: organski kuhinjski odpadki, povrtnine, sadje ipd.

Zbirni center Vodice

Začasni zbirni center Vodice za ločeno zbiranje odpadkov, ki obratuje od junija letos, je več kot upravičil svoj namen. Nahaja se znotraj območja čistilne naprave Vodice, vsako soboto (odprt je med 9. in 12. uro) pa odpadke pripelje povprečno okrog 20 občanov. Precej večja frekvenca obiskov je seveda bila v času po julijski ujmi, ko smo oškodovanim občanom v okviru zbirnega centra omogočili tudi oddajo poškodovanih salonitk, gradbenih odpadkov in okenskega stekla.

Kaj lahko pripeljete v zbirni center Vodice?
- kosovni odpadki: kopalniška oprema, preproge, oblazinjeno pohištvo in

V sklopu začasnega zbirnega centra je urejen tudi EKO otok za ločeno zbiranje nekaterih drugih frakcij (modra posoda: papir in karton, zelena posoda: steklo

(vendar ne okensko), rumena posoda: plastenke in pločevinke) ter zabojnik za odlaganje odsluženih CD in DVD plošč. Večino teh odpadkov se lahko predela.

Ostale odpadke (npr. gradbene odpadke, azbestne odpadke, avtomobilske gume, nevarne odpadke, ...) naši občani lahko oddajo v Zbirnem centru Barje. Za odvoz odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih (proizvodnja, obrt, kmetijstvo) je dolžan nosilec dejavnosti skleniti pogodbo z ustreznim pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov.

Oddaja odpadkov iz gospodinjstev je do 2 m³ brezplačna (velikost običajne avtomobilske prikolice). Zaradi tega dejstva bo v občini Vodice odslej zgolj enkrat letno organizirana akcija zbiranja kosovnih odpadkov po domovih - jesenske akcije tako letos in tudi v bodoče ne bo.

Kako in koliko plačujemo za storitve zbiranja in odlaganja komunalnih odpadkov

Nekatere od občanov občasno razburijo položnice za odvoz in odlaganje odpadkov, dodatno pa še ne dovolj točna pojasnila obračunskih služb Snage d.o.o.. Kako in koliko torej plačujemo za te storitve, zakaj so zneski položnic od meseca do meseca različni, zakaj občani Ljubljane plačujejo manj - na ta vprašanja želimo v nadaljevanju odgovoriti.

Na položnici so razvidne tri glavne obračunske kategorije. DDV po stopnji 8,5 % ter okoljska dajatev sta predpisani s strani države in na njih nimamo vpliva. Postavka "mešani komunalni odpadki" pa v sebi skriva dva elementa. Prvi se imenuje "ravnanje z odpadki" in poleg samega odvoza komunalnih odpadkov zajema še storitve zbiranja kosovnih odpadkov, nevarnih odpadkov, EKO otokov in zbirnega centra (tako vodiškega kot ljubljanskega). Ravnanje z odpadki je regulirano s koncesijskim razmerjem med Občino Vodice in Snago d.o.o.. Storitve ravnanja z odpadki so med najnižjimi v obljubljenem območju (nižje kot recimo v Ljubljani); cena za 1 m³ znaša 4,51 eur in se ni spreminjala že vsaj pet let.

Druga sestavina postavke "mešani komunalni odpadki", ki po žepu udari naše občane, je "odlaganje odpadkov" in je vezana na uporabo deponije Barje. Po odprodaji solastniškega deleža Občine Vodice v Javnem Holdingu Ljubljana, d.o.o. (ki združuje več javnih podjetij, med drugim tudi Snago d.o.o.) v letu 2001, je naša občina izgubila lastniške in upravljalvske pravice ter možnost soodločanja v stvareh, povezanih z deponijo Barje. Zaradi slednjega in dejstva, da deponijskih prostorov na celotnem državnem prostoru primanjkuje, je Holding Ljubljana Občini Vodice v pogodbi o odlaganju naših odpadkov na deponiji Barje postavil precej ostre pogoje. En od teh je postopna uveljavitev t.i. polne stroškovne cene odlaganja odpadkov. Le-ta je bila dokončno dosežena v letošnjem letu in znaša 96,4 eur/t (v Ljubljani 6-7x manj). Kljub temu, da je to slaba tolažba za naše občane, je resnici na ljubo potrebno povedati, da je ta cena primerljiva s ceniki ostalih delujočih deponij (Logatec, Mala Mežaklja) in da je že uveljavljena v nekaterih sosednjih občinah (Komenda, Kamnik), postopno pa bo tudi v občinah Ig in Velike Lašče, ki sta iz Holdinga izstopili letos ter v obdobjih občinah, kjer so njihovo deponijo Dob že dokončno zaprli. Občina Vodice si v okviru

državnega operativnega programa skuša izposlovati čim boljše in dolgotrajnejšo možnost souporabe deponije Barje (projekt RCERO - regijski center za ravnanje z odpadki), vendar je ponovna pridobitev enakopravnega statusa z občinami solastnicami Holdinga zgolj utopična.

Zneski na položnicah se od meseca do meseca razlikujejo iz dveh razlogov. Prvi je povezan s številom mesečnih odvozov (štiri ali pet). Drugi je kompleksnejši: komunalni odpadki iz naše občine se na vstopu na deponijo Barje tehtajoč celotna mesečna količina se nato pri obračunu proporcionalno porazdeli med vse instalirane posode za smeti v naši občini. Kolikor več je torej zbranih odpadkov (špice se pojavljajo zlasti v mesecih, ko se obračunava kosovni odvoz), toliko večji so računi - razmerja med velikostmi posod pa ostajajo (položnica za 120 l posodo je tako v posameznem mesecu vedno pol manjša od tiste za 240 l). Sistem sicer nekoliko prizadene uporabnike, ki tedensko oddajajo bolj prazne kante, vendar pravičnejšega sistema do uvedbe tehtanja odpadkov neposredno na smetarskem vozilu (v Sloveniji se pilotni projekti šele načrtujejo, saj so zelo dragi in zahtevajo tudi celotno informacijsko prilagoditev) žal ni.

Cene odlaganja, pa tudi zbiranja odpadkov, bodo realno gledano le še naraščale. Kaj torej lahko storimo, da ne bodo naraščali tudi naši mesečni izdatki za te storitve? Rešitev je edinole zmanjševanje in striktno ločevanje odpadkov že na samem izvoru, torej v posameznem gospodinjstvu. Z dosledno uporabo izdelkov, ki imajo malo odpadne embalaže, kompostiranjem, uporabo EKO otokov (v naši občini jih je postavljenih že 16), zbirnega centra, izločanjem in oddajo nevarnih odpadkov v premične zbiralnice, je moč količino odpadkov tudi več kot prepoloviti in posodo za smeti zamenjati z manjšo. Poleg tega bo to velik ekološki prispevek, saj ločeno oddan odpadki, ki se ga da tako ali drugače reciklirati, ne bo končal na deponiji in tako ne bo trajno obremenjeval našega okolja.

17. seja Sveta zavoda Osnovne šole

Vida Pirc

Člani Sveta zavoda so se v tem šolskem letu prvič sestali na 17. redni seji. Ravnateljica je poročala o realizaciji delovnega načrta v preteklem šolskem letu. Poleg organizacijske, kadrovske in prostorske izvedbe načrta je poročilo med drugim obsegalo tudi poročilo o uresničevanju predmetnika, o uspehih in rezultatih učencev na različnih tekmovanjih in oceno kakovosti izvajanja programa.

Sledila je obravnava in sprejetje letnega delovnega načrta za šolsko leto 2008/09. Gradivo so člani predhodno že prejeli, zato so obravnavali samo najpomembnejše dele, kot so prednostne naloge, šolski koledar, vzgojno-izobraževalno delo v obsegu obveznega in razširjenega programa itd. Posebno pozornost je ravnateljica namenila sodelovanju med

šolo in starši, ki ni vedno najboljše. Za učinkovito delo in dobre učne rezultate mora biti trikotnik učenec-starši-šola ves čas trdno sklenjen.

Upravnemu odboru šolskega sklada je potekel mandat, zato so člani Sveta v štiriletni mandat potrdili nove člane, v sestavi treh predstavnikov šole in štirih predstavnikov staršev.

Obravnavali so kriterije za dodelitev subvencionirane šolske prehrane in kriterije za dodelitev sredstev šole v naravi. Potrdili so predlagane kriterije, saj so v skladu z Zakonom o upravnem postopku.

Na sestanku Sveta staršev je bil sprejet sklep o povišanju cene fotokopij na 1 EUR,

tudi Svet zavoda se je strinjal in potrdil povišanje.

Ob koncu je župan seznanil člane Sveta, kako napredujejo obnovitvena dela na šoli po julijskem neurju. Predvidena cena se bo močno zvišala, ker bo potrebnih veliko dodatnih obnovitvenih del, da bo objekt varen.

Kolesarčki v vrtcu v Vodichah

Comenius partnerstvo

Hedvika Rosulnik

Sara Ogrin

V vrtcu Škratka Svita so v času tedna otroka želeli pripraviti zabavno in poučno doživetje in tako so se k otrokom na obisk pripeljali kolesarčki. Na sončen oktobrski popoldan so ob vrtcu postavili otroški prometni poligon, vključno z znaki, prehodom za pešce in semaforjem. Manjkali niso tudi štirikolesniki, ki so bili prava atrakcija za radovedne otroške oči. Preden se je prva skupinica lahko popeljala, so morali otroci poslušati razlago osnovnih prometnih pravil in znakov. Izkazalo se je, da osnove že dobro poznajo, zato so si lahko nadeli čelade in se podali na poligon. Vožnja je bila za otroke res lepo doživetje, srce pa je zaigralo tudi marsikateremu ponosnemu staršu, ki si je ogledal izobraževanje. Poleg otrok iz vrtca so se na poligonu lahko preizkusili tudi mlajši otroci iz osnovne šole. Splošno vzdušje na šolskem igrišču je bilo na ta dan čudovito - otroci so se neizmerno zabavali, odrasli pa so vedeli, da se njihovi otroci pravzaprav izobražujejo, da bodo znali pravilno ravnati tudi v pravem prometu. Kolesarčke so v Vodichah finančno omogočili naslednji podporniki: Vinko Zupan, s.p., Igor Jagodic, s.p., Homus, d.o.o., Marjan Bergant, s.p., Arcus international, d.o.o., Bovis, d.o.o., Boštjan Fujan, s.p., Transport Jerman, d.o.o., Tina Gubanc, s.p., in Marjan Dolinar, s.p. Vsem iskrena hvala, da so sodelovali pri projektu za bolj varno otroštvo.

Vrtec Škratka Svita Vodice je od leta 2008 do leta 2010 vključen v mednarodni projekt Comenius partnerstvo z naslovom "Nature our Friend". Comenius je del programa vseživljenjskega učenja in je namenjen mednarodnemu sodelovanju vrtcev, šol in strokovnih delavcev. Vključeni naj bi bolje razumeli evropske kulture in jezikovno raznolikost, spoznavali značilnosti vzgojno-izobraževalnih sistemov ter tako pripomogli k dvigu kakovosti vzgoje in izobraževanja.

Za izvedbo projekta smo od Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja pridobili dotacijo v znesku 10.000 evrov. V okviru projekta so načrtovani obiski posameznih vrtcev v Romuniji, Litvi in na Portugalskem, za nami pa je že prvi obisk švedskega vrtca. V zadnjih septembrskih dneh sva s koordinatorico projekta, Petro Gams, obiskali vrtec Lekholmens v mestu Kristianstad na jugu Švedske. Na obisk sva odšli z velikimi pričakovanji, saj je bil švedski vzgojno-izobraževalni sistem vedno vzor številnim državam v EU pri razvijanju lastnih modelov. Na prvi obisk so prispele kolegice iz vseh vključenih držav. Začelo se je medsebojno spoznavanje, ogledi in predstavitve.

Bili sva presenečeni - manjši javni petoddelčni vrtec deluje v starejši, montažni stavbi, ki jo je že načel čas. Vrtec je urejen v nenamenski stavbi in je obdan z nizko ograjo, kljub temu pa nimajo problemov z vandalizmom. Igrišče je veliko, vendar so igrala zelo skromna in že precej poškodovana. Objekt je precej slabo vzdrževan, oprema v vrtcu pa je skromna, sestavljena iz različnih kosov starejšega pohištva. Tudi opremljenost z igračami in didaktičnimi sredstvi je skromna. V večini igralnic so pomivalni stroji in štedilniki. Stoli za otroke so visoki, prav tako mize. Kuhinja vrtca je majhna, saj hrane ne kuhajo, temveč jo pripeljejo. Kosilo je tako zelo preprosto, na pol industrijsko pripravljeno, hrano pa le pogrejejo. Po skromnem kosilu otroci samostojno mažejo margarino na značilni švedski kruh. Otroci so v vrtcu bosí, v nogavicah ali brez, vendar kljub temu nimajo talnega gretja.

Vzdušje je sproščeno, vse teče zelo počasi in umirjeno, ne obremenjujejo se z urejenostjo otrok, garderob in drugih stvari.

V vrtcu je bilo ob našem obisku veliko vzgojiteljic in malo otrok, čeprav so normativi podobni kot pri nas. Na Švedskem morajo biti v skupini 15 mlajših otrok prisotne tri vzgojiteljice, v Sloveniji pa sta v skupini 14 otrok prisotni dve vzgojiteljici oz. nekaj več. Na Švedskem je lahko v skupini 22 starejših otrok, pri nas pa 24. Vrtec Lekholmens deluje vse dni v tednu, tudi ponoči, ko v vrtcu lahko prespijo otroci, stari do 12 let, če imajo starši nočno službo. Velik poudarek je na varstvu narave oziroma na ekološki osveščenosti. V vrtcu ne izvajajo nobenih dodatnih dejavnosti, niti zgodnjega poučevanja angleščine. V varstvo pa vključujejo tudi otroke s posebnimi potrebami.

Obiskali smo tudi bližnjo osnovno šolo, kjer so bile razmere podobne kot v vrtcu. Stara stavba, ne posebno vzdrževana in skromno opremljena. Otroci so bosí tudi v šoli. Zanimivo je, da posamezne razrede pri določenih predmetih združujejo. Tudi matematiko poučujejo v skupinah, v katerih so otroci, stari od osem do dvanajst let. S tem načinom poučevanja, pravijo, imajo dobre izkušnje. Na Švedskem je veliko priseljencev - kar 40 % otrok se rodi staršem priseljencem. Skupine v vrtcu so etnično mešane, v posameznih šolah pa razvijajo tudi posebne programe za vključevanje pravkar priseljenih otrok.

V marcu leta 2009 v našem vrtcu pričakujemo obisk vzgojiteljic s Švedske, Litve, Romunije in Portugalske. Z veseljem in velikim ponosom bomo pokazali naš vrtec Škratka Svita ter enoti vrtca Skaručna in Utik, kot tudi predstavili naš program, metode, cilje in vsebine dela. Prepričana sem, da bodo naše gostje presenečene nad Slovenijo, vrtcem, standardom bivanja, pestrostjo programa, kakovostjo opreme, igrač, hrane in opremljenosti igrišča. Za predšolske otroke je v slovenskih vrtcih dobro poskrbljeno. Mreža javnih vrtcev je glede na Evropo na zavидljivi ravni, prav

tako vključenost in kvaliteta predšolske vzgoje. Toda včasih se zdi, da se tega ne zavedamo - ne delavci v vrtcih ne starši. Žal znamo pogosteje opaziti samo slabe stvari, česa ni, kaj imajo drugje, kaj bi morala narediti država, občina ... Besede pohvale gredo težko iz ust. Zato je prav, da ob tednu otroka rečemo, da je v Sloveniji dobro poskrbljeno za predšolske otroke. Zavedamo se, da smo lahko vedno boljši, toda prav je, da priznamo, da je v občini Vodice vzorno poskrbljeno za naše najmlajše. In prav je tako. Bodimo veseli, da naši otroci bivajo v primernih pogojih, imajo pester program in kakovostno prehrano. Le kje še pečejo domači jabolčni zavitek za otroke in celo za starše. V našem vrtcu Škratka Svita, v naši kuhinji, ob praznovanju tedna otroka.

Med gasilci

Vodja PŠ Utik, Špela Pipan

Ob mesecu požarne varnosti smo učenci in učiteljice PŠ Utik obiskali PGD Koseze-Šinkov Turn. Prijazno so nas sprejeli štirje prostovoljni gasilci ter nam predstavili delo in opremo gasilca. Ogledali smo si orodno vozilo in njegovo opremo, v garaži smo pomerili gasilsko obleko in čelado, v spominski sobi so nam predstavili, kako je potekalo delo gasilcev nekoč, in številne bleščeče pokale, osvojene na tekmovanjih doma in v tujini. Pogovorili smo se o klicni številki 112, kdaj pokličemo in kaj povemo. Spoznali smo, da gasilci ne pomagajo le pri požarih, ampak tudi ob poplavih, neurjih,

avtomobilskih nesrečah ... Sledil je praktični prikaz gašenja, ki nas je prepričal, da v bližino ognja smejo le usposobljeni gasilci.

V imenu učencev in učiteljic podružnične šole Utik se zahvaljujem PGD Koseze-Šinkov Turn za prijetno "učno uro", na kateri smo poznali delo gasilcev, in upam, da se srečamo spet naslednje leto.

Še nekaj otroških drobtinic o tem, kaj jim je bilo najbolj všeč:

"Najbolj mi je bilo všeč, ko so prižgali ogenj in ga pogasili." (Tinkara, Tim, Klavdija, Matej, Rok, Aljaž, Martin, Tilen, Taja)

"Ker ognja niso mogli pogasiti z vodo, so ga pogasili s prahom." (Nika, Emira, Mihala, Veronika, Ema)

"Všeč mi je bil vodni ščit." (Benjamin)

"Bilo mi je všeč, ko smo gledali gasilsko opremo." (Alenka)

"Bilo mi je všeč, ko smo splezali v gasilski avto." (Katjuša, Nejc)

"Všeč mi je bila soba s pokali." (Kaja, Marcela)

"Všeč mi je bilo, ko smo vrteli staro sireno in je tulila." (Nejc)

"Vse mi je bilo všeč." (Ana)

Trubarjev dan

Irena Osolnik

V ponedeljek, 20. 10. 2008, smo imeli učenci in učitelji predmetne stopnje kulturni dan, ki smo ga posvetili 500. obletnici rojstva našega velikega moža, Primoža Trubarja.

Ni ga učenca na naši šoli, ki ne bi znal odgovoriti na vprašanje - kdo je Primož Trubar in zakaj po širni Sloveniji prav letos praznujemo Trubarjevo leto. Seveda vsi vemo, da je Primož Trubar napisal prvo slovensko knjigo Katekizem z Abecednikom davnega leta 1550 in tako postavil temelje slovenskega knjižnega jezika. Hkrati nam je skupaj s svojimi sodelavci - Adamom Bohoričem, Jurijem Dalmatinom in Sebastjanom Kreljem - omogočil, da smo bili Slovenci med tistimi, za takratni čas redkimi evropskimi narodi, ki smo lahko

prebirali Biblijo in druge verske priročnike v domačem, vsem dobro razumljivem slovenskem jeziku.

Tudi to prav gotovo ni noben neznan podatek, da se v Trubarjevem letu spominjamo 500-letnice njegovega rojstva; rodil se je verjetno 9. junija 1508 na Raščici na Dolenjskem.

Mi pa smo si za tokratni kulturni dan izbrali zahtevnejšo nalogo: spoznali bi namreč radi, kakšen je bil tisti čas, doba (protestantizem ali reformacija, kakor so jo poimenovali strokovnjaki), v kateri so nastajala za vse nas še danes tako pomembna dela. Kako je živel takratni Slovenec, ki ga je Trubar nekje označil za preprostega, dobrega, vendar popolnoma neizobraženega in nevednega, kulturno zaostalega? Kaj so v tistem času kuhali? Kako so se igrali otroci? Kakšni so bili njihovi plesi? So poznali šport? Kakšna glasba jim je lajšala vsakdan? Kako so se oblačili? Katere domače obrti so poznali? Vse to in še marsikaj drugega bomo poskušali raziskati in odkriti v naših številnih delavnicah in v zaključnem delu vsem skupaj predstaviti naše ugotovitve in izdelke.

In še nekaj foto utrinkov.

Slovesna zaobljuba prvošolcev

Alenka Jereb

Pred dvema mesecema smo v našo sredino sprejeli novo generacijo prvošolcev. September in oktober sta minila v znamenju prilagajanja, spoznavanja dela na šoli, novih sošolcev, učiteljev in učencev naše šole. V teh dveh mesecih so spoznali hišni red, pravila obnašanja, veliko so se naučili, veliko pa že znajo.

Dan pred jesenskimi počitnicami smo jih

slovesno sprejeli v skupnost učencev OŠ Vodice. Za predsednikom šolske skupnosti, Filipom Peskom Omrzelom, so slovesno izrekli zaobljubo, da se bodo pridno učili, vestno pisali domačo nalogo in se dobro razumeli z vsemi sošolkami in sošolci. Ravnateljica Ivana Bizjak jim je podelila priznanja, na katera so bili zelo ponosni.

Slemenova špica

Za zaključek sezone potepanje po Vršiču

Vida Pirc

Težko se je odločiti, kateri vrh v naših gorah je najlepši ali kateri ponuja najslikovitější razgled. Zagotovo je Slemenova špica ena od tistih vrhov, ki kotira v samem vrhu superlativov prav v vseh pogledih. Travnata oaza sredi vrtoglavih in prepadnih sten ponuja razgled, ki ga zlepa ne pozabimo. Med vso panoramo največ vzdihujočih pogledov pritegne drzno in lepo oblikovana značilna piramida Jalovca. Kar premalo truda je potrebnega, da je planinec deležen tolikšnega izobilja lepot.

Gamsi smo izlet na Slemenovo špico prihranili za jeseni. Macesni sicer še niso medeno žareli, se je pa iz hladnega in vetrovnega jutra naredil čudovit sončen dan, kot naročen za naš izlet.

Pot smo pričeli na vrhu prelaza Vršič, kjer dobro uhojena steza zavije v desno in nas v dobre pol ure pripelje na sedlo Vratca. Tu smo se nekoliko ustavili, saj se je vredno razgledati naokoli. Pred nami se je

proti nebu dvigovala mogočna stena Prisojnika z obrazom Ajdovske deklice. Tik nad nami se je šopirila Nad Šitom glava in malo dalje v desno Mala Mojstrovka. Pot proti Slemenu se nato obrne v levo in se nekoliko spusti. Na naši levi strani smo gledali vstop Hanzove poti v severno steno Mojstrovke, na desni pa se je že začel odpirati pogled v dolino Male Pišnice. Čeprav je pot dobro nadelana, mora biti korak vseeno zanesljiv, kajti nepredvidnosti bi sledil nevaren zdrs vse do doline.

V dobri uri smo osvojili vrh, ki je v resnici nekakšna razgledna terasa. Globoko spodaj se razteza dolina Pod Poncami s prepoznavnimi skakalnicami. Če pa hočeš videti še Dom v Tamarju, se moraš že nekoliko nagniti čez previs. Pogled v višino pa dobesedno jemlje dih. Podoba Jalovca, slikana s Slemena, krasi praktično vsak planinski koledar. Levo od Jalovca se je proti nebu dvigala vrtoglava severna stena Travnika, po kateri je speljana znamenita in pri plezalcih spoštovanja vredna Aschenbrenerjeva smer. Fotoaparati so se bliskali, da je bilo komaj kaj časa za malico in počitek.

Vrnili smo se po drugi strani, tik pod steno Velike in Male Mojstrovke. Prečili smo ogromna melišča, ki že tisočletja nastajajo s krušenjem teh ogromnih skalnih skladov. Na sedlu smo se priključili prejšnji poti in

sestopili na Vršič. Na prelazu je pestra gostinska ponudba, zato smo si kavo privoščili v Tičarjevem domu.

Ko smo se vračali z Vršiča, smo naredili še krajši postanek pri Ruski kapelici. Odkar se spominu na tragično umrle vojake poklonijo predstavniki obeh držav na najvišjem nivoju, je okolica lepo vzdrževana. Na samotnem kraju si človek težko predstavlja vso bedo in gorje, ki so ga morali prestajati ujetniki. Upe na srečno vrnitev domov jim je pretrgal snežni plaz, pod katerim je končalo okrog štiristo vojakov. Kapelica stoji kot spomin in opomin na nesmiselnost te in drugih vojn. Vožnja skozi Kranjsko Goro nas je vrnila v realnost. V eni izmed številnih gostiln smo si privoščili kosilo in tako zaključili letošnje planinske izlete.

Poslanstvo učitelja je težek poklic, vendar če si za to poklican, je zelo lep

 Alenka Jereb

Njena poklicna pot jo je iz rodne Dolenjske pred mnogimi leti pripeljala v Vodice, kjer si je ustvarila družino in topel dom. V osnovni šoli, ki se nahaja le dober lučaj od njenega doma, je poučevala na razredni stopnji, v zadnjih letih pred upokojitvijo pa na predmetni stopnji tudi matematiko, ki jo je imela najraje. Bila je vsestransko prizadevna in dejavna, tako v šolskih kot izvenšolskih dejavnostih, po upokojitvi pa 17 let tudi tajnica v Društvu upokojencev Vodice. Predstavljamo vam častno občanko občine Vodice, gospo Pepco Pirc, ki je s svojim življenjskim delom na področju izobraževanja in socialnih dejavnosti dala izredno pomemben prispevek k razvoju občine ter kakovosti življenja prebivalstva.

Svoje otroštvo in mladost ste preživeli med dolenjskimi griči, med prijaznimi in dobrimi ljudmi. Kako bi lahko orisali tisti čas?

Moje otroštvo je bilo zelo lepo. Kljub temu, da smo bili zelo velika družina - bilo nas je sedem deklet in en fant - smo bili neverjetno povezani med seboj, imeli smo se radi. Zelo lepi spomini me vežejo na starše. Ata je bil zelo preudaren in skrben mož. Vsak večer, ko je mama v kuhinji pripravljala večerjo, je sedel med nas - otroke, in pripovedoval o različnih dogodkih, ki jih je doživel, ter nas učil različnih pesmi. Še vedno imam nekje zapisano pesem Bosna v vojni, ki je imela okoli petdeset kitic. Vsak večer smo se skupaj naučili po eno kitico in tako večer za večerom, dokler nismo znali cele pesmi. Učil nas je tudi ljudske pesmi; pri nas se je veliko pelo, saj sta bila starša cerkvena pevca. Imeli smo zajeten konec zemlje, zato smo vsa kmečka dela opravljali

skupaj. Vojna je zelo hitro posegla v tisto idilično otroštvo, stara sem bila 12 let. Tik pred tem nam je umrl ata, bilo je 12. decembra, in kako čudno naključje, na isti dan, samo 61 let kasneje, je umrla moja hčerka Tanja. Tudi na mamino me vežejo zelo lepi spomini. Mi smo ji pravili kar heroji, saj je ostala brez moža in skrbela za otroke v zelo težkih časih. Pri nas je bila vojna zelo težka. Nad našo hišo so se zadrževali Italijani, v vas so prihajali partizani, vsako noč so krogle švigale mimo naše hiše. Enkrat so streljali eni, drugič drugi. Ob koncu vojne je bila hiša prestreljena s samimi krogli. Vse noči smo vsi skupaj spali v mamini spalnici, eni otroci smo se zbrali v njeni postelji, eni na tleh. Vsi pa smo iskali zavetje v njeni bližini, kajti le ob materi smo se čutili varne. Že v vojnem času sem začela hoditi v meščansko šolo k nunam v Šmihelu. Prav zaradi nenehnega bombardiranja in morda tudi velikega usipa je četrti letnik končalo samo osem

učenk. V našo učilnico je nekdo vrgel mino, pa nas k sreči ni bilo tam. Bilo je pravo razdejanje.

Rekli ste, da ste se čutili poklicani za poklic učiteljice. Kdaj se je v vas porodila ta želja?

Med vojno je bila naša šola v Šentjerneju bombardirana. Moja starejša sestra, ki je takrat končala že osmo gimnazijo, je začela v vasi učiti otroke. Otroci so prihajali kar k nam domov in se učili vse, kar je bilo potrebno za osnovno izobrazbo. Takrat sem tudi sama sodelovala pri poučevanju in sem se neverjetno dobro počutila v tej vlogi. Ta izkušnja mi je takrat dala misliti, da se odločim za poklic učiteljice. Sestra je odšla študirat medicino, jaz pa sem vztrajala na začrtani poti.

Torej se je želja po učiteljskem poklicu v času študija še stopnjevala.

Seveda. Po vojni sem se odločila, da

nadaljujem študij na učiteljski v Novem mestu, vendar samo eno leto. Zaradi prevelikega usipa, ki mu je botrovalo premajhno število vpisanih, so pristojni razformirali učiteljske, zato sem drugi letnik obiskovala v Ljubljani. Leta 1949 sem končala študij, naša generacija učiteljev pa je bila prva, ki se je izšolala po vojni.

Kako pa je potekalo izobraževanje? Ste bili po končanem študiju dovolj oboroženi z vsemi znanji in veščinami, ki jih potrebuje učitelj v razredu? Kje je bil največji poudarek - na didaktiki, pedagogiki ali ostalih uporabnih področjih?

Dali so nam toliko znanj, da smo bili vsaj po mojem mnenju veliko bolj pripravljeni na poklic kot tisti, ki so se kasneje izobraževali po drugačnih programih. Spomnim se, da nas je že v drugem letniku profesor matematike do potankosti pripravil, kako naj bi potekala ura matematike v razredu, upoštevajoč vsa didaktična in metodična načela. Tisto vzorno pripravo sem si zares velikokrat prebrala in si jo vtisnila v spomin. Vedno sem jo imela pred očmi, ko sem stopala pred razred, tudi v poznejših letih službovanja. Tudi profesorica psihologije ni nikoli spraševala snovi, ki jo je podajala, temveč se je z nami pogovarjala o življenjskih situacijah. Lahko bi naštel še več takih primerov.

V času po vojni je bila politika zelo v ospredju, zato smo imeli vsak dan politično uro. Vsak izmed nas je moral pripraviti poročilo o nečem, kar je prejšnji dan prebral ali videl. Poročati smo morali svojim sošolcem. Seveda so se med nami - v razredu nas je bilo okoli dvajset - občasno porajala tudi trenja, kajti eni so bili verni, drugi ne. Drugače pa smo se zelo dobro razumeli, bili smo dober kolektiv, medsebojno smo si pomagali. Sama sem bila zelo dobra v matematiki, zato sem vedno poleg svojega testa rešila še sošolkinega, ona pa je meni pomagala pri slovenskih spisih. Zelo lepe spomine imam na učiteljske in še danes se srečujemo z nekdanjimi sošolci in sošolkami.

Prvih pet let ste službovali v Gabrovki. Tam je potekalo vaše prvo učiteljsko kaljenje. Kaj lahko rečete o vaših prvih začetkih?

Na šoli nas je bilo enajst učiteljev, bili smo neverjetno dober kolektiv. Skoraj vsi smo

bili približno enake starosti, edino ravnateljica je bila od nas še enkrat starejša. Bila je naša avtoriteta v pravem pomenu, lahko jo označim s pojmom čudovita ženska. Bila je dosledna, tako do sebe kot do nas, zato je ni želel nihče od nas razočarati. Šola je bila tudi center dogajanja, vodili smo pevske zборе, uprizarjali igre, vse zapisnike na sestankih so pisali učitelji, kot tudi vse parole, ki jih v tistih časih ni manjkalo. Učila sem četrti razred, drugi razred pa v Moravčah, to je v dolini od Litije do Čateža. Vedno sem raje poučevala starejše učence, ker sem lažje delala z njimi. Tudi s tamkajšnjimi prebivalci smo se zelo razumeli, sprejeli so nas za svoje. Sodelovali smo na trgatvi in pri ostalih opravilih. Po končanem pouku smo se vsi učitelji odpravili vsako popoldne na sprehod po okoliških gričkih. Spomnim se, da sem neke noči zelo pozno prišla domov s prireditve. Ura je bila že dve ponoči, pa sem se kljub temu usedla za mizo in začela načrtovati ure pouka za naslednji dan. Nikoli nisem odšla brez priprave v razred. Zjutraj je v razred stopil inšpektor. Takrat sem si mislila, da sem imela res "krompir". Tam je bilo tako lepo, da ne bi nikoli odšla, če ne bi dobila dekreta za odhod v Vodice.

Kdo je izdal dekrete?

Inšpektorji. Oni so tudi večkrat obiskovali šole, hospitirali pri urah, pregledovali dokumentacijo in se o izpeljanih urah tudi pogovarjali. Ker smo bili takrat v naši bivši državi, Jugoslaviji, so bili nekateri moji sošolci po dekretu premeščeni tudi v druge republike: v Črno goro, Srbijo ... takrat za učitelje ni bilo lahko. Po petih letih službovanja v Gabrovki je ravno potekalo štetje prebivalstva. Razporedili so nas tja, kjer so se pokazale največje potrebe. Še vedno se spominjam, da je bilo to v času velikega tedna. Razen dveh učiteljev smo bili vsi razvrščeni na druga delovna mesta; meni so dodelili delovno mesto v Vodica.

Ste občutili kakšno razliko med življenjem ljudi dolenjskega gričevja in ravninskega, tu pod obronki Kamniških Alp?

Seveda, zelo veliko. Tam so se ljudje veselili in družili med seboj, zvečer si slišal pesem z vseh okoliških hribov, kljub trdemu delu je bilo tam veliko družabnosti med ljudmi. Tu pa sem občutila neko zaprtost, vsi so bili zadržani, včasih sem

imela občutek, da so me takrat prebivalci gledali nekoliko zviška. V Vodica sem najprej stanovala pri Kramarju, nato pa v Lužarjevi hiši.

V Vodice ste prišli leta 1954. Kako je bila takrat organizirana šola?

Poučevalo je sedem učiteljev na treh lokacijah: v Vodica, Utiku in na Skaručni. Sama sem učila v Vodica, v zgradbi starega vrtca. Tam so bile tri učilnice - dve v pritličju, ena v nadstropju, zraven pa je bilo tudi stanovanje za ravnatelja. Učenci so malicali v razredu, večinoma smo jim razdeljevali malico iz unra paketov. Kasneje smo imeli kuhinjo v združenem domu, tam, kjer ima danes trgovina skladišče. Učilnice pa so bile povsod, kjer je bil prostor. Tako se je ena nahajala v prostoru, kjer je danes pošta, druga v kleti pod pošto, učila pa sem tudi v Lužarjevi hiši. To je trajalo vse do leta 1963, ko so zgradili novo šolo.

Verjetno ste se vsi veselili novih prostorov.

Seveda, vsi smo bili zelo srečni. Naš ravnatelj Temljin ni pustil, da bi učitelji hodili v čevljih, vsi smo morali imeti obute copate. Bil je dosleden, pošten mož. Že zjutraj pred poukom se je sprehodil po učilnicah in ugotavljal, ali je vse na svojem mestu. Dolga leta sem poučevala v četrtem razredu, pred upokojitvijo pa sem na predmetni stopnji poučevala matematiko, ki sem jo imela najraje, ter spoznavanje narave in spoznavanje družbe. Do upokojitve sem poučevala od drugega do petega razreda, edino v prvem se nisem preizkusila.

Poleg pouka ste vodili tudi druge dejavnosti na šoli.

Bila sem mentorica Rdečega križa; moji tečajniki so bili na vseh tekmovanjih zelo uspešni. To mi je nekako ležalo, ker sem se določenih spretnosti nujnosti prve pomoči naučila od sestre, ki je študirala medicino. Kasneje sem ta znanja prenesla na učence, in ker smo vsi delali z veseljem, so bili tudi rezultati dobri. Iz Domžal je enkrat tedensko prihajal zdravnik, ki jim je podajal praktična, jaz pa teoretična znanja. Vedno so na tekmovanjih zasedli prvo mesto, celo tako dobri so bili, da so se edini uvrstili na tekmovanje v Avstrijo, kjer so se med seboj pomerile samo srednješolske ekipe. Tudi tu so zasedli prvo mesto. O tem so bili obveščeni tudi pristojni v Beogradu, ki so nas ob priložnosti obiskali in nam podelili priznanje.

Ste torej ob tej priložnosti prejeli "medaljo rada"?

Ne, to je bilo v tistem obdobju, ko sem opravljala delo v. d. ravnateljca. Poleg učiteljskega sem opravljala tudi delo računovodje in tajnice. Vsi sestanki so bili v Šentvidu, velikokrat sem se s kolesom vračala pozno zvečer iz Ljubljane. Tisto obdobje je bilo neverjetno težko ...

Slišala sem, da ste zelo radi igrali na harmoniko. Menda ste bili tudi na tem področju zelo uspešni.

Na učiteljsko sem se učila igrati na klavir, takoj ko pa sem prihranila nekaj denarja, ki sem ga zaslužila s poučevanjem, sem si kupila harmoniko. V Gabrovki smo učitelji ljubiteljsko ustanovili skupino: trije smo igrali na harmoniko, eden na kitaro, ena pa na klavir. Imeli smo zelo lepe večere, ki so nas povezali. Ko pa sem prišla v Vodice, so tudi učenci pokazali interes za igranje harmonike. Tako sem učila skupino devetih harmonikarjev, ki so večkrat nastopali na proslavah. Kar ponosna sem bila na njihovo igranje.

Kaj pa igralske sposobnosti?

Teh nisem nikoli imela. Kadar so igrali odrasli, sem bila vedno prišepetovalec, otroke pa sem učila igranja. Najbolj se spomnim igre, v kateri so otroci predstavili različne ljudske poklice v pesmi in besedi. To je bila zelo lepa prireditev, ki so jo zaključili s pesmijo Vsakdo veselo na svetu živi, kdor ljubi svoje delo, opravlja ga veselo. Po tem zgledu so tudi naši upokojenci zaigrali in predstavili poklice na eni izmed nedavnih prireditev.

S svojim delom ste si prisvojili sloves stroge in dosledne, vendar pravične učiteljice, ki je še danes cenjena med svojimi bivšimi učenci. Kako vam je to uspelo?

To je bilo nekje v meni. Ko sem dobila otroke v razred, sem jim najprej povedla, kakšni, želim, naj bodo. Prvih nekaj tednov se je zgodilo, da niso upoštevali vseh naših dogovorov, zato sem jih stalno opozarjala. Resnično, po štirih tednih mi je uspelo vzpostaviti red, ne samo v vodiški šoli, temveč tudi prej, ko sem poučevala v Gabrovki. Tam sem imela tudi šestdeset otrok v razredu. Otroke je treba navaditi na delo. Če delaš, potem ne sme priti do velikih težav. Seveda sem sodelovala tudi s starši. Sprva v šolah velikega zanimanja, da bi starši hodili na govorilne ure, ni bilo, proti koncu opravljanja mojega poklica pa se je tudi to spremenilo. Imela sem kar srečo, da je večina otrok uspela napredovati v višji razred, morda so bili trije, ki jim sprva ni uspelo, pa še za tiste mi je bilo kasneje žal. Vsi pa so ponavljali s privoljenjem staršev. Vedno sem imela otroke rada in mislim, da tudi oni mene. Bili smo kot ena družina in tudi veliko smo delali.

Jih danes še srečujete?

Seveda, največkrat jih srečujem pred trgovino. Po tolikih letih pa se zgodi, da kdaj koga niti ne prepoznam. Povabljena sem bila tudi na srečanje, in to po sedemdesetih letih. Bilo je zelo prijetno in še vedno so se mi zdeli kot takrat, ko smo bili skupaj v razredu.

Občasno se srečujemo tudi z nekaterimi bivšimi sodelavci. Nekaj je tudi takih, ki me še obiščejo, da kakšno rečemo. Na sodelavce imam zelo lepe spomine. Bili smo zelo dober kolektiv, odlično smo se razumeli in prav želeli smo si medsebojnega druženja. Hrepeneli smo po minutah odmora, samo da smo bili lahko skupaj. Nikoli ni bilo trenj med nami, velikokrat smo po pouku posedeli v zbornici in poklepotali. Vsi smo vedeli, kaj se je tisti dan dogajalo po šoli.

Mimo vaše hiše se vsak dan otroci vračajo iz šole. Kako današnje šolarje vidite vi?

Zdi se mi kar umirjeni. Pred leti je bilo okoli šole več skupin, ki so pohajale naokoli, nekaj jih je neprestano hodilo kadit ob transformator, tik ob naš vrt. Tega več ne zasledim.

Bi morda rekli še kakšno misel za konec?

Kot učiteljica sem bila med otroki zelo srečna. Imela sem jih rada in vsako leto, ko so odhajali, sem jih s težavo spustila naprej. Kar preveč sem se navezala nanje, tudi otroci so mi zaupali.

Pohvaliti moram tudi sosede; z njimi se zelo dobro razumem. Ob moji osemdesetletnici so me zelo presenetili, res sem bila vesela. V zahvalo za vse, pri čemer so mi in mi še pomagajo, sem jih povabila na Dolenjsko, kjer smo šli vsi skupaj v naš Lurd, kjer smo imeli mašo. Pokazala sem jim rodno hišo, nato pa smo se poveselili v bližnji gostilni. Letos, ko sem bila na morju, so mi okopali ves vrt, sosed Jože pa mi pomaga na vsakem koraku. V Vodica sem sedaj že toliko časa, da se tukaj res počutim doma, še vedno pa potrebujem tiste ljudi in okolje, iz katerega izhajam. Vsa ta pomoč, ki mi je bila dana v teh hudih časih, ko sem izgubila moža in hčer, mi je veliko pomenila. Dobra beseda, prijaznost in žalost, ki so jo delili z menoj, mi je dajala moč za življenje in skrb za vnuka.

Veselica, ki je ni bilo

 PGD Šinkov Turn

Po daljšem času smo se v PGD Šinkov Turn zopet odločili pripraviti člansko gasilsko tekmovanje in potem še gasilsko veselico. Priprave so stekle že konec maja.

Verjetno marsikdo ne ve, kaj vse je potrebno, da se pripravi gasilsko tekmovanje in veselica. Najprej je treba med člani pridobiti dovolj podpore, da se vse skupaj sploh lahko izpelje, ker nekaj ljudi tega pač ne more. Zatem je na vrsti izbira ansambla in usklajevanje datumov, ker imajo ponavadi ansamblji že v začetku leta rezervirane termine za celo leto. In ko je ansambel izbran, datum določen, se podpisuje pogodba. No, nekaj je že narejenega. Na vrsti je obveščanje gasilskih društev o datumu

tekmovanja - pošlje se razpis tekmovanja čim več gasilskim društvom, kjer so navedene vse podrobnosti v zvezi s tekmovanjem.

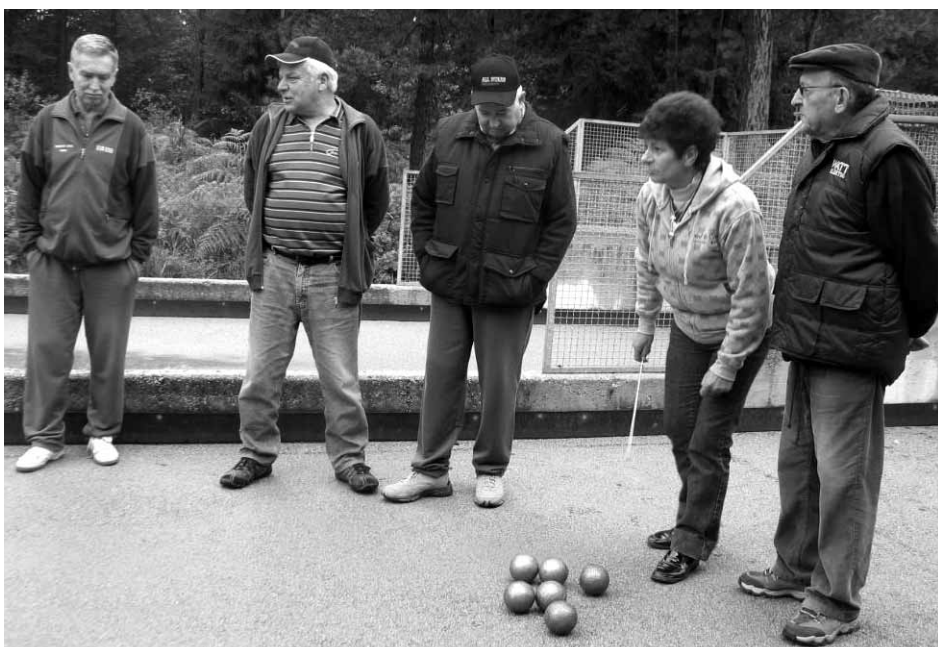
Sledi krajši predah in potem je na vrsti prijavljanje prireditve vsem pristojnim inštitucijam (lokalna skupnost, policija, SAZAS ...). Seveda je treba paziti, da so prijave pravočasne, da se ne zamudi kakšen rok. S tem je birokratski del v glavnem končan, sedaj je treba določiti še ponudbo na veselici, izbrati dobavitelje in nakupiti vse potrebno. Na vrsti je še cenik. Za orientacijo so nam cene z drugih podobnih prireditev. Malo pred prireditvijo pa sledijo še "zaključna" dela, bi lahko rekli. Treba je postaviti oder, šotore, klopi in pripraviti teren za tekmovanje. Glede na zbrane donacije in prispevke krajanov se pripravi še srečelov. Tu bi izrabili priložnost in se še enkrat zahvalili vsem, ki nam za pripravo srečelova prijazno odstopijo svoj travnik. Sedaj je vse pripravljeno za tekmovanje in

veselico, dopoldan pa se postorijo še zadnji manjši opravi. Ura je dve, nad nami pa se zgrinjajo temni oblaki - dobesedno, pripravlja se nevihta. Vse je pripravljeno za začetek tekmovanja, domača ekipa, ki bi začela s tekmovanjem, je tudi že pripravljena, sodniki so na mestih. Ulje se dež in kasneje še toča. Kaj sedaj? Ko naliv po dobre pol ure poneha, se je treba na hitro odločiti o morebitnem obvestilu prijavljenih ekip v primeru, da tekmovanje odpade. Odločitev je bila težka in grenka, saj so bili obeti za naprej še vedno slabi. Prisiljeni smo bili odpovedati tekmo in veselico. Toliko priprav in truda je šlo v nič. Tokrat nam vreme ni bilo naklonjeno.

V upanju, da bomo imeli naslednje leto več sreče z vremenom (poskusili ga bomo pravočasno naročiti) se vsem, ki ste kar koli prispevali in kakor koli sodelovali pri pripravi prireditve, še enkrat najlepše zahvaljujemo in Vas že sedaj vabimo na veselico 2009.

Turnir v balinanju za memorial Jožeta Koritnika

 Ivo Koritnik

Društvo upokojencev Vodice je organiziralo tradicionalni turnir v balinanju za memorial Jožeta Koritnika. Igre sta odprla Janez Podgoršek, predsednik Društva upokojencev Vodice, in Jože Sovinc, predsednik Društva Kubu. Turnir se je začel na deževno sobotno jutro, ki se je s finalnimi tekmami

spremenilo v sončno jesensko atmosfero. Športni park Kubu je nudil dobro pripravljena igrišča za uspešno izvedbo tekmovanja. Bližanja in zbijanja so bila na nivoju vrhunskih tekmovanj.

Turnirja so se udeležile sledeče ekipe: Kamnik, Vižmarje - Brod, Bukovica - Šinkov Turn, Cerklje, Vodice, Cerklje, Vodice 1 in

ekipa Vodice 2. Prehodni pokal je osvojila ekipa Kamnika, drugo mesto Vodice 2 in 3. mesto ekipa Vodice 1.

Ekipa upokojenci veterani so tudi drugače aktivni. V rekreacijski ligi Kamnika so v hudi konkurenci skupine B osvojili prvo mesto ter pokal v stalno last. Za pokal občine Vodice so osvojili četrto mesto, na turnirju Vižmarje - Brod pa tretje mesto.

Aleš Borčnik - svetovni balinarski podprvak

Svetovno prvenstvo za člane do 23 let v Zagrebu: srebro v hitrostnem zbijanju in bron v štafeti. Evropsko člansko prvenstvo v Saviglianu (Torino, Italija); srebro v hitrostnem zbijanju in bron v štafeti. Takšen je (samo) letošnji izkupiček enega izmed najuspešnejših slovenskih balinarjev, ki ga je ob prihodu domov v KD Utik pozdravila množica navijačev in podpornikov. "Najbolj vesel sem, kadar vidim, da me podpirajo v domačem kraju. Ker vem, da je zagotovo iz srca," se je za sprejem zahvalil Aleš.

 Jerneja Kimovec

Sprejem uspešnega mladega balinarja v domačem kraju

kugel, Alešev osebni (in hkrati slovenski državni) pa 48/50. Preprost izračun med časom in številom metov nam pove, da so za preboj med najboljše na igrišču potrebne atletske hitrosti. Zato so Aleševi treningi v veliki meri sestavljeni prav iz teka. Posledično je, kot na splošno v atletiki, treba formo neprestano ohranjati in nadgrajevati. Že 14-dnevna prekinitev treningov lahko pomeni precejšen padec učinkovitosti. Za zagrizenega balinarja počitka torej ni. Uspeh mladega športnika pa je še toliko večji, če vemo, da je, v nasprotju z drugimi svetovnimi profesionalci, sam svoj trener in vaditelj. Pri nas balinanje namreč še ni tako razvito, da bi se z njim dalo preživljati. Zato so vsi dosežki le sad volje in

Konec avgusta svetovno in začetek oktobra evropsko prvenstvo sta od Aleša zahtevala trde treninge in odlično pripravljenost. To smo po ogledu in komentiranju predstavitvenega filma spoznali tudi tisti, ki smo si prej laično predstavljali, da je balinanje "le sproščujoče metanje kugel ob prijetnem klepetu". V resnici je tekmovanje v hitrostnem zbijanju vse prej kot sproščujoče; sestavljeno je iz eksplozivnega sprintsa in popolne zbranosti. Na 27 metrov dolgem igrišču je treba v petih minutah namreč vreči in zbiti čim več kugel, ki jih soigralci sproti nameščajo na ustrezne položaje na tleh. Ko tekmovalec odvrže prvo kuglo (in z njo poskuša zbiti drugo), takoj steče na drugo stran igrišča, kjer zbija z drugim metom itd. Svetovni rekord je 51 vrženih in zbitih

vztrajnosti - ter seveda podpore bližnjih in ostalih navdušenih navijačev. In če Aleš kaj ima, potem ima zagotovo navijače! Dokaz za to so fotografije iz Zagreba in Italije, na katerih izstopajo rdeče obarvane navijaške tribune. In ker vemo, da so rdeče majice prepoznavni znak članov SD Strahovica, ni težko uganiti, kdo je s seboj pripeljal največ navijačev. Rojaki, ki Aleša spremljajo na vseh Sloveniji bližjih tekmovanjih, so samozavestno zasedli tudi utiško dvorano, ki je že kar malo pokala po šivih. Ob vsem videnem in povedanem smo se morali strinjati s povezovalcem programa, Tonetom Marenčem, ki je menil, da si vsi Aleševi podporniki na čelu z njegovo družino zaradi dolgoletne zvestobe zaslužijo posebno zahvalo. A ker so se vsem "materialnim" darilom že vnaprej odpovedali, smo jim poklonili kar bučen aplavz. Podobnega so si prislužili tudi Alešev soigralec iz štafete, Anže Petrič, sotrpini iz Balinarskega kluba Krim, "postavljavci kugel", ki mu priskočijo na pomoč pri treningih, in vsi ostali, ki so pripomogli k vrhunskemu uspehu. Svetovnemu podprvaku pa je SD Strahovica podarilo čestitko s podpisi vseh navijačev, balinarsko karikaturu in spominski pokal z naslednjimi verzmi:

***Naj to priznanje te spominja,
da bil si in ostaneš naš,
naj še tako se svet spreminja,
v Strahov'ci korenine imaš!***

Domače društvo in domača vas, ki že 16 let dihata in čutita z Alešem, sta njegovim uspehom nazdravila z rujno slovensko kapljico in glasnim "ooooooooooooopa"! Med cmokanjem, ki je sledilo in za katerega so bile zaslužne pridne gospodinje, pa mi je častni gost zaupal še načrte za prihodnost: "Po končanem proslavljanju se bom s Krimom popolnoma posvetil državni balinarski ligi, v kateri trenutno vodimo. Drugo leto me najprej najverjetneje čaka menjava kluba. Odhajam namreč na Hrvaško, kjer bom, upam, lahko začel balinati kot profesionalc. Nato pa bo na vrsti že naslednje svetovno prvenstvo, tokrat v Franciji."

Če torej hočete prvi izvedeti, kdaj in kako bo "padlo zlato" (ki Alešu prihodnje leto zagotovo ne uide), redno spremljajte balinarsko in drugo športno dogajanje na spletni strani SD Strahovica www.strahovica.si. Prepričana sem, da bodo takrat njegovi zvesti navijači poskrbeli za še večji vsesplošen "žur".

Peking 2008

potekala na severu Pekinga, eno uro od vasi, v kraju Ming Tombs, ki je znan po svoji "Spirit way" in po jezerih. Okoli enega jezera, na katerem je tudi otok, je potekala naša cestna dirka in pa kronometer.

David Kuster

Kolesarsko leto je končano in zbral sem nekaj utrinkov iz letošnjega Paraolimpijskega leta. Letos sem vse svoje treninge podredil Paraolimpijadi, ki je potekala od 6. 9. do 17. 9. 2008 v Pekingu na Kitajskem.

V mesecu juliju sem se udeležil tekme v Švici v Gippingenu, kjer sem na cestni dirki zasedel 10. mesto, na kronometru pa 12. Sledila je tekma na Slovaškem, kjer sem bil prvokrat. Na cestni dirki sem bil tretji, v kronometru pa četrti. V mesecu avgustu sem se že tradicionalno udeležil tekme v Avstriji, kjer sem zasedel 2. mesto na gorski tekmi in prav tako na cestni dirki.

Nato je sledil vrhunec letošnjega kolesarskega leta. 29. avgusta smo prispeli v Peking, kjer smo dobili svoje sobe v (para)olimpijski vasi oz. bolj v mestu, saj so bili to stanovanjski bloki. Stanovali smo

v istih prostorih kot naša slovenska olimpijska reprezentanca. Naslednji dan smo si ogledali Prepovedano mesto in Trg nebeškega miru ter odšli na tradicionalno kitajsko kosilo - riž, pekinška raca in njihovo pivo. Zaradi naporene poti in urne razlike smo imeli več ali manj vsi probleme s spancem, vendar se je po dnevu ali dveh tudi to uredilo. V ponedeljek sem opravil prvi trening na olimpijskem velodromu, ki je bil nov, pista pa je bila izredno hitra.

V soboto, 6. septembra, je bila otvoritvena slovesnost - biti na polnem štadionu in zastopati svojo državo pa je nekaj najlepšega. Organizatorji so nam pripravili čudovit sprejem z nepopisno lepim ognjemetom in laserskim šovom. Tudi prižig ognja je bil nekaj izjemnega in ganljivega, vendar smo se hkrati zavedali, da gre naslednji dan zares.

V ponedeljek, 8. septembra, sem imel prvo tekmo - 4.000 m na velodromu, na kateri sem zasedel 10. mesto. Z rezultatom pa moram biti zadovoljen, saj pista ni moje najboljše področje. Poleg tega te discipline ne treniram tako pogosto, saj je pri nas edini dober velodrom v Novem mestu.

Naslednji dan sem imel prav tako tekmo na velodromu, in sicer na 1.000 metrov. Tu voziš sam, saj gre le za štiri kroge. Dosegel sem 11. mesto s časom 1:19.756. Padel je tudi nov svetovni rekord s časom 1:05.466, ki ga je postavil kolesar iz Velike Britanije.

Po tej tekmi sem imel krajši odmor, kar sem izkoristil za trening. Cestna tekma je

V petek, 12. septembra, smo imeli naslednjo tekmo, in sicer kronometer. Proga je bila dolga 24,8 km. Zaradi izredne vročine - temperatura se je povzpela na 32 stopinj - je kar nekaj kolesarjev odpadlo zaradi dehidracije, sam pa sem s časom 42:53.77 dosegel 11. mesto.

V soboto smo morali prevoziti šest krogov oz. skupno 72,6 km. Zaradi prevelikega števila kolesarjev so nas letos prvič združili v eno skupino, in sicer LC1 (poškodba zgornjih okončin), LC2 (poškodba spodnjih okončin) in CP4 (poškodba mišičevja). Tekmo je tako vozilo 38 kolesarjev. Dan je bil pravi za kolesarsko tekmo, saj ni bil prevroč. Če tekmuje veliko kolesarjev, se kaj hitro pripeti kakšen padec, kar se je v drugem krogu tudi zgodilo. Žal sem bil v spodnjem delu skupine, kar pomeni, da smo se morali dejansko ustaviti in

počakati, da so se padajoči kolesarji pobrali. To pa je pomenilo, da smo izgubili prvi del skupine. In ko se ti enkrat to pripeti, žal ni več mogoče ujeti vodilne skupine, saj je bila povprečna hitrost 41 km/h. Na koncu je vsak kolesar zadovoljen, da sam ni doživel tega padca, saj je nekaj tekmovalcev zaradi tega odstopilo, drugi pa niso nadaljevali zaradi poškodovanega kolesa. V naši skupni je nato vozilo sedem kolesarjev, in ker nismo želeli dopustiti, da nas ujamejo, saj to pomeni konec tekme, smo resnično vozili na vso moč. V cilj sem pripeljal kot 27., v svoji skupini pa 9. Zmagal je italijanski kolesar iz LC1. Vsi kolesarji pa smo bili zelo izmučeni in po pogovoru z drugimi smo

sklenili, da mora priti do nekaterih sprememb. Kolesarji iz skupine LC2 namreč nismo imeli nikakršnih možnosti za dobro uvrstitev, saj je bil prvi kolesar iz LC2 šele 13. Kolesarstvo se izredno hitro širi, zato bo moralo priti do nekaterih sprememb, če želimo imeti nek pošten odnos do vseh tekmovalcev.

S to tekmo so se zame tekmovanja zaključila in čas je bil za še kakšen ogled, tako da sem šel zvečer v mesto na "Night market" oz. Nočni trg, ki je odprt izključno zvečer. Na njem prodajajo hrano, in sicer vse od žuželk, kač, rakcev, morskih zvezd, škorpionov itd. Tudi sam sem z zanimanjem poskusil njihove specialitete. Žal mi hrana ni bila všeč, ker je vsebovala preveč njihovih nenavadnih začimb, ki jih mi nismo navajeni. Kar se tiče nočnega življenja, me v Pekingu nikoli ni bilo strah, saj je bil na vsakem koraku policaj, vojak ali pa posebne enote, tako da smo se vsi počutili izredno varno.

Naslednji dan sem šel še na znameniti "Silk market" oz. raj za nakupovanje, kjer pa moraš imeti jeklene živce zaradi prehudega barantanja. Blago je resnično poceni in kakovost je bistveno boljša kot pri nas, vendar imaš po tako napornem barantanju kaj kmalu vsega dovolj.

Predzadnji dan smo šli še vsi skupaj na znameniti Kitajski zid, ki leži na severu Pekinga in je od vasi oddaljen dobro uro. Resnično je vreden ogleda in zares je izredno velik, zato smo bili vsi veseli, da smo si ga imeli možnost ogledati.

17. septembra je bila še zaključna prireditev, ki je bila izredno svečana in lepo prirejena. Kitajci so se zelo potrudili in pripravili vrhunske igre, vsaj kar se tiče organizacijskega dela. Malo težav smo imeli le s komunikacijo, saj je bilo treba najti nekoga, ki zna vsaj malo angleško, kar pa ni bilo enostavno. Tudi vreme

smo imeli več ali manj vse dni prav prijetno sončno, s temperaturami okoli 28 stopinj. Če pa se je že ulilo, je dež padal okoli pol ure, tako da smoga niti ni bilo čutiti, je pa bila močna vlaga, vendar se človek tudi tega kaj kmalu privadi.

Blizu vasi smo imeli tudi slovensko hišo, kjer smo nazdravili vsako medaljo in rojstne dneve, ki pa jih tudi ni bilo malo. Tako smo se vsi športniki kar precej družili med seboj. Tu smo imeli tudi slovensko hrano in pijačo, vendar smo vsi komaj čakali dom in svoje najbližje.

Kronika

ČRNA KRONIKA za obdobje od 25. 9. do 22. 10. 2008

Kriminaliteta:

- v Vodicaх so na bencinskem servisu obravnavali tatvino goriva;
- v Vodicaх so obravnavali vlom v osebni avtomobil, iz katerega so odtujili denarnico z vsebino;
- v Vodicaх so obravnavali KD Ogrožanje varnosti, kjer je znani storilec grozil z ubojem prijaviteljici;
- v Vodicaх je prišlo do požiga v stanovanjski hiši, osumljenec dejanja je bil pridržan;

- v Vodicaх je bila na bencinskem servisu izvršena tatvina bencina; s kraja je, ne da bi plačal, odpeljal OA BMW z ukradenimi registrskimi tablicami;
- v Vodicaх je bila na bencinskem servisu izvršena tatvina bencina; s kraja je, ne da bi plačal, odpeljal OA GOLF II.

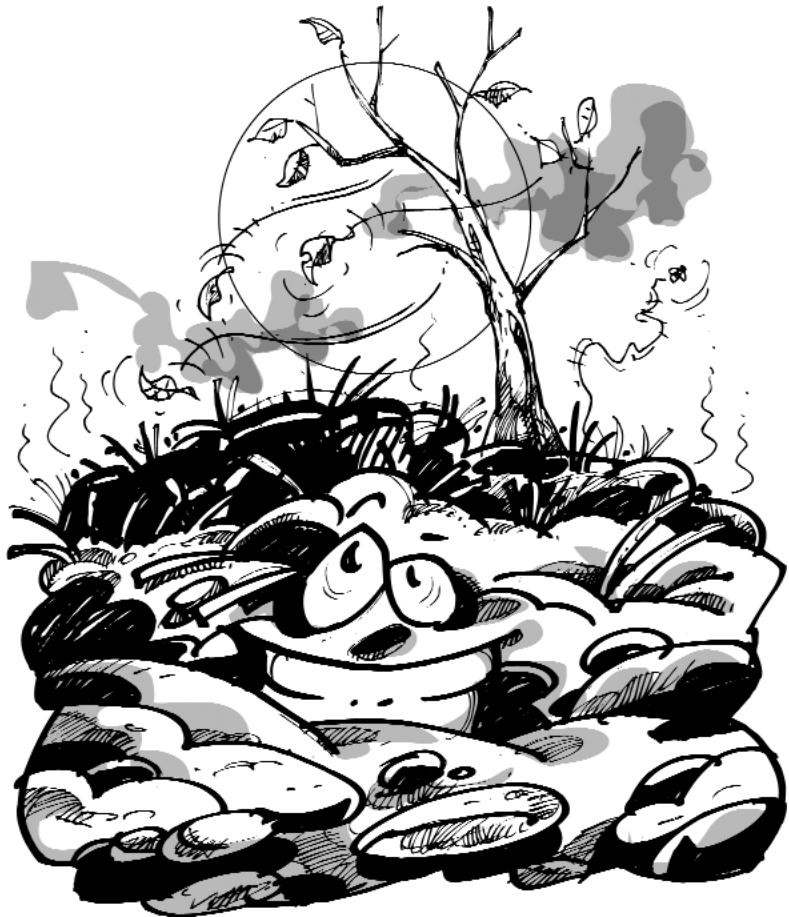
Javni red in mir:

- v Polju so obravnavali nasilno ravnanje NN gosta trgovine, ki je brez vzroka v glavo udaril lastnika in s kraja odpeljal;
- v Šinkovem Turnu je bil zaradi vpitja na javnem kraju kršitelju izdan plačilni nalog;
- v Šinkovem Turnu je bil zaradi vpitja na javnem kraju in neupoštevanja odredbe policistov do iztreznitve pridržan kršitelj, ki mu je bil izdan tudi plačilni nalog;
- v Utiku je nezavarovan pes ugriznil otroka.

Jesensko gnojenje

Počasi, a zanesljivo prihaja jesen. To nam je nakazala že letošnja zgodnja slana. Gredice se praznijo, mnogi že razmišljajo o pripravi tal, prekopavanju in gnojenju za prihodnje leto. Ne smemo pozabiti, da lahko z gnojenjem zelo izboljšamo tla ali pa naredimo škodo. Ta nas lahko stane več kot eno leto težav, pri čemer se ne zavedamo, da je bil vzrok napačno gnojenje že pri pripravi tal jeseni. Ker se take napake ne zavedamo in ne naredimo analize zemlje, želimo v dobri veri stanje izboljšati, zato dognojujemo še čez rastno dobo. S tem nehote naredimo še večjo napako, zato uspeh izostane. Napake pri gnojenju se nam najraje maščujejo v ekstremnih letih, ko je obilo deževja in prevlažno ali pa so temperature pretirano visoke. Vedno so obstajale polemike, kdaj je pravi čas za prekopavanje in s tem gnojenje tal. To presojo prepuščam vam, lahko pa dodam, da je težja in težka, grudičasta in hladna tla bolje obdelati jeseni. Z gnojenjem z organskimi gnojili, kot je hlevski gnoj, namreč izboljšamo strukturo tal, zimski mraz in padavine pa drobita grude in še dodatno izboljšujeta strukturo prsti. Peščena, rahla in humusna tla bi sam prekopal spomladi. Seveda je to opravilo pogojeno tudi s prostim časom, ki ga imamo na voljo.

Jeseni se rastline počasi pripravljajo na zimski počitek, zato z dušikom v tem letnem času ne gnojimo. Zeleni deli rastlin počasi odmirajo, zato v tem obdobju rastline ne potrebujejo hranil, ki spodbujajo rast njihovih zelenih delov, kot so dušik, magnezij ali železo. Iz tega razloga od konca avgusta oziroma začetka septembra ne gnojimo več z gnojili, ki vsebujejo veliko dušika, še posebej če želimo, da bodo naše rastline dobro prezimile. Nikakor pa ne smemo uporabljati gnojil, kot sta KAN in Urea, ker z dušikom ne moremo gnojiti na zalogo. Kot rečemo, bi bilo to tudi z ekonomskega stališča samo strošek brez učinka, saj se dušik spira s padavinami in vlago ter izhlapeva v zrak. Dušik pa je tudi v organskih gnojilih. V hlevskem gnoju ga je 5 g na 1 kg, od tega ga rastline v prvem letu po gnojenju porabijo 2-3 g, preostalega pa v naslednjih dveh letih - odvisno od

tal in razkrajanja. S hlevskim gnojem med vegetacijo ne gnojimo. Dušik je na embalažah za gnojila, predvsem kombinirana, označen s črko N (glej oznako NPK). Večja kot je številka, več ga je v gnojilu.

Fosfor (P) in kalij (K) sta še druga dva zelo pomembna elementa, ki sta potrebna za rast in razvoj rastlin. Fosfor rastline potrebujejo za rast in razvoj korenin in nastanek cvetnih brstov. Torej ga več potrebujejo mlade rastlinice in pa rastline v jeseni, da se okrepi koreninski sistem. Veliko ga je tudi v hlevskem gnoju. Kalij je element, ki ga rastline potrebujejo za različne namene. Zelo je pomemben v boju rastlin z različnimi stresnimi situacijami, na primer v mrazu in vročini - če ga rastlinam primanjkuje, njihova odpornost močno pade. Nasprotno od dušika se fosfor in kalij ne spirata in z njima lahko gnojimo na zalogo, seveda po navodilih za doziranje, da se nam ne pripeti v uvodu omenjena situacija. Večina vrtnin porabi trikrat več kalija kot fosforja, zato je dobro pred nakupom gnojil preveriti razmerje dušika, fosforja in kalija na embalaži, da bomo kupili pravo gnojilo glede na namen gnojenja.

Napačno gnojenje lahko poruši razmerje hranil v tleh, kar povzroči to, da nekatera hranila, ki jih rastline nujno potrebujejo za razvoj (kalcij, magnezij ...), ne pridejo do njih, četudi jih je zadosti v tleh. Zato govorimo o porušenju razmerij med hranili. Pri

nakupu gnojil ne nasedajte lepim sličicam na embalaži, pač pa se prepričajte o razmerju hranil, ki so navedena na embalaži. Ponavljajoče dognojevanje ima na rastlinah podoben učinek kot tretiranje s hormoni za zaviranje rasti, v zemlji pa lahko pride do zakislitve. Vsakih nekaj let je dobro narediti analizo zemlje, da potem vemo, s čim in koliko gnojiti. Previdno in pametno gnojenje je pomembno tudi za podtalnico. Ob gnojenju je pomembno vedeti, kakšen je pH tal. Apnimo le, ko je pH nižji od šest, in ne kar na pamet. V kislih tleh rastline ne sprejemajo hranil. Če tla niso kislila, pa vseeno apnimo, delamo škodo, ker rastline tudi v bazičnih tleh ne morejo normalno sprejemati hranil. Nikoli ne apnimo tik pred sajenjem ali sočasno z gnojenjem.

Vrtnarski pozdrav

Tomaž Brank
VRTNARSTVO, CVETLIČARSTVO

Tomaž Brank, s.p.

Vabljeni in dobrodošli na

Vrtnariji: Vodice, Pot na Črno 3,

Cvetličarni: Tržaška c. 37, Ljubljana.

Kostanj

Prava jesen se začne, ko po mestnih ulicah zadiši po pečenem kostanju

 Vida Pirc

Pri nas kostanj raste po skoraj vseh predelih države, čeprav je njegova domovina v Mali Aziji in Sredozemlju. Njegovo bogato prehransko vrednost so poznali že Etruščani in Rimljani, ti pa so ga širili tudi izven njegovih naravnih rastišč. Kostanj dobro uspeva na območjih z milimi zimami ter vročimi in vlažnimi poletji.

Drevo zraste do 35 m višine in v izjemnih primerih tudi do debeline tri metre. Obrodi vsako leto, na posameznem drevesu pa lahko nabereemo 100 do 200 kilogramov užitnih in zdravilnih plodov. Jeseni lahko svež kostanj kupimo v vsaki večji trgovini ali na tržnici. Pravi užitek in hkrati prijetna rekreacija pa je nabiranje kostanja v naravi.

Kostanj je imel v preteklosti pomembno vlogo pri prehrani ljudi v jesenskem in zimskem času. Že starodavni narodi so sadili veličastne kostanjeve gaje, ki so služili prehrani ljudi in živali ter pridobivanju medu. Iz zrelih plodov so pripravljali številne jedi, ki pa so danes žal večinoma pozabljene. Danes se kostanj najpogosteje pripravi kuhan ali pečen.

Za kostanj sta značilni visoka energijska vrednost in odlična mineralna sestava, ki pa se močno spreminja glede na sestavo zemlje, v kateri raste. V svežih zrelih plodovih je kar okoli 40 do 45 odstotkov škroba, samo dva odstotka maščob in približno šest odstotkov beljakovin. Bogat je z vitamini skupine B, ima pa tudi nekaj vitaminov C in A ter ne vsebuje holesterola.

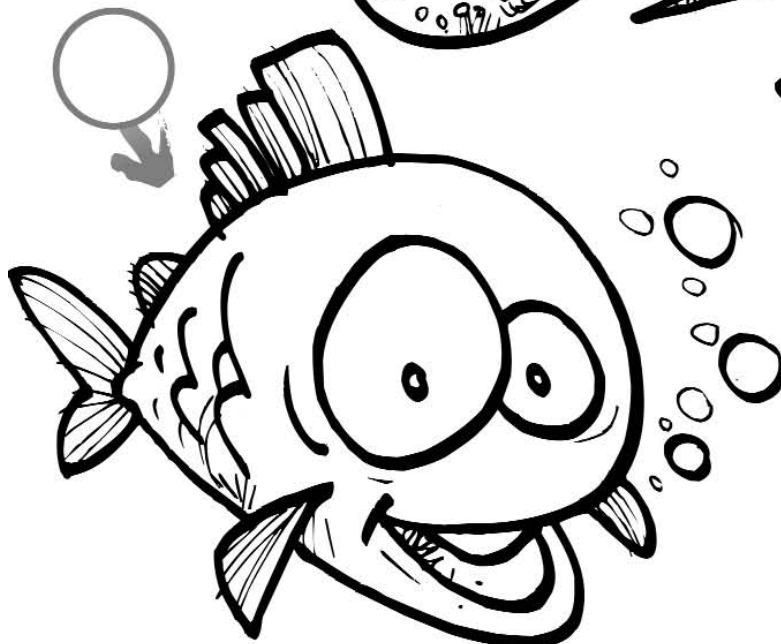
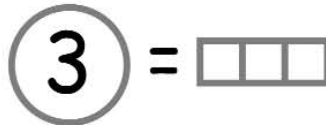
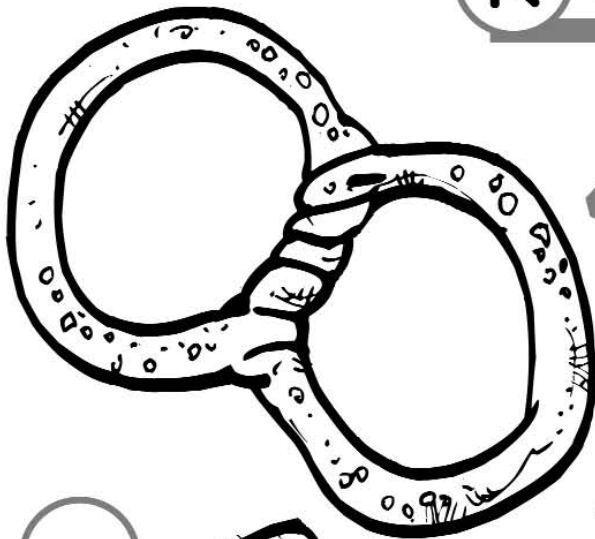
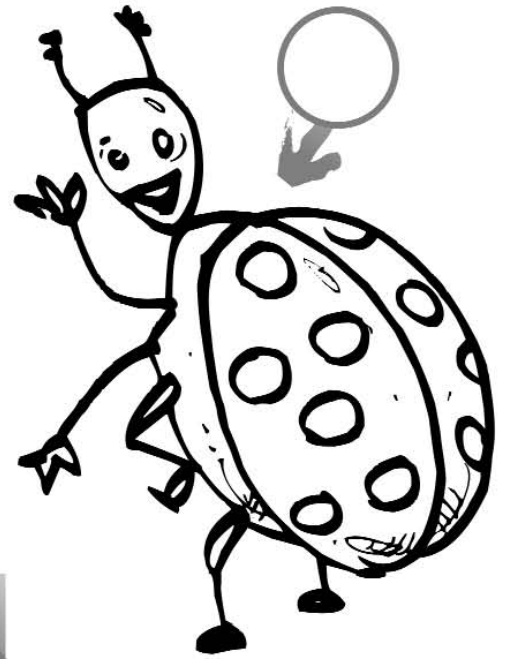
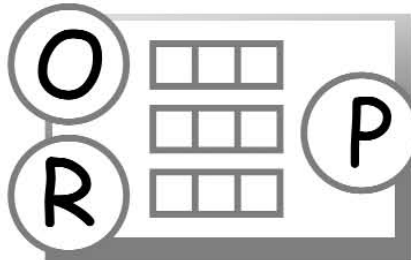
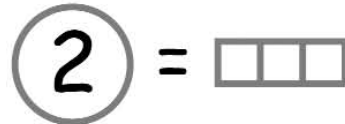
Kostanj ima tudi zdravilne učinke. Plodovi zdravijo krčne žile in blažijo razne driske. Posušeno listje zdravi revmo, bronhitis in oslovski kašelj. Spomladi daje obilno cvetje veliko sladko-grenkega kostanjevega medu.

Danes se največ kostanja speče v jesenskih in zimskih dneh na ulicah večjih mest. Z značilnim vonjem nas vabi, da si ga privoščimo in si z njim ogrejemo premražene prste.

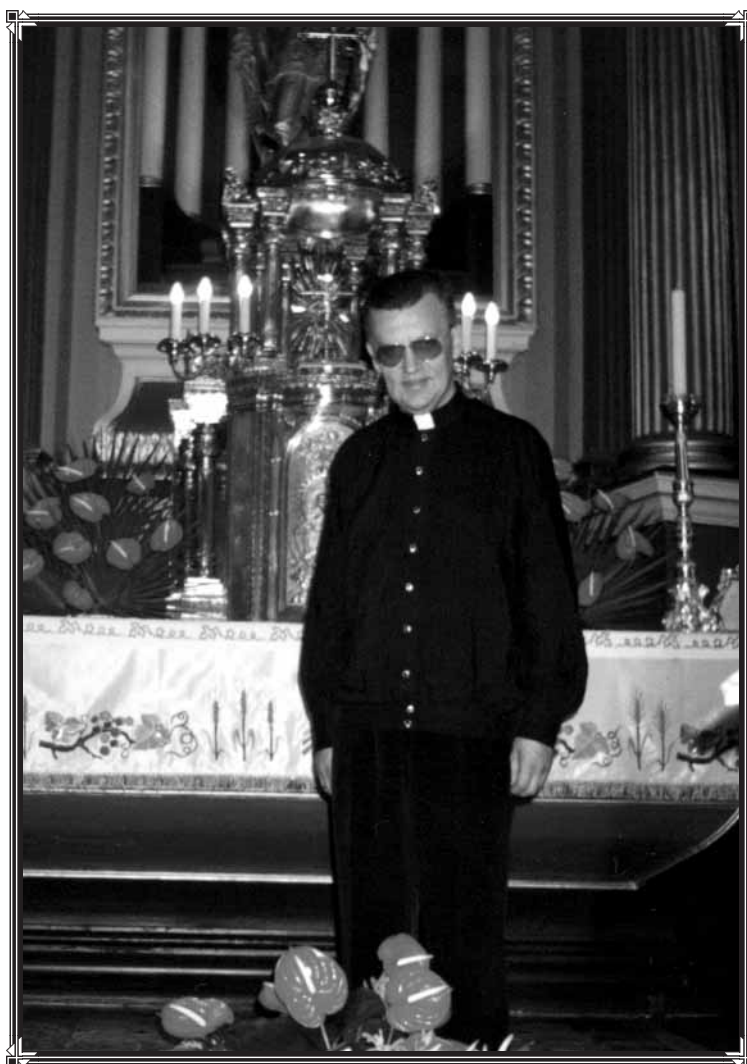
Pobarvanka

Nagrajenka rešitve iz prejšnje številke je Katja Jeraj iz Vodice

In memoriam

duhovnik Mihael Žnidar
(12. 1. 1947 +14. 10. 2008)

Danes se z žalostjo v srcu poslavljamo od Vas, spoštovani gospod Mihael Žnidar, ki ste pred petnajstimi leti, po tragični smrti gospoda župnika Franca Rozmana, postali naš dušni pastir v Zapogah. Ob današnjem slovesu se Vam želimo iskreno zahvaliti za vse, kar ste v svojem devetletnem delovanju storili za nas in za našo župnijo. S svojimi izrednimi sposobnostmi in veliko zavzetostjo ste prinesli v zapoško župnijo nov polet. Znali ste pritegniti in pridobiti mladino, bili ste odlični govornik in pevec. Kot izjemno nadarjen organizator ste se takoj zavzeli za obnovo župnijske cerkve sv. Nikolaja. Spodbudili ste vse farane, da smo z veseljem sodelovali pri načrtih, ki smo se jih skupno lotili. V času Vašega delovanja je bila zelo lepo

obnovljena naša župnijska cerkev, ki jo imamo radi in ki jo občudujejo tudi obiskovalci. Obnovili ste pritličje župnišča in kapelo svetega križa. Oskrbeli ste novo spovednico ter notranjo in zunanjo osvetlitev cerkve. Ob teh in drugih vidnih delih se Vas bomo vedno hvaležno spominjali.

Še bolj pomembno je bilo Vaše duhovniško poslanstvo. Za žive in pokojne farane ste devet let darovali svete maše. Delili ste nam svete zakramente, oznanjali ste nam božjo besedo in vse ljudi spodbudjali k izpopolnjevanju duhovnega življenja ter spoštovanju pristnih človeških vrednot.

Zapoški župljani se Vam, dragi gospod župnik Žnidar, za vse iskreno zahvaljujemo in Vam obljublamo, da se Vas bomo

spominjali v svojih molitvah in pri najsvetejši daritvi. V znamenje svoje hvaležnosti Vam poklanjamo venec cvetja. Hkrati Vam podarjamo nevenljiv duhovni venec, to je več svetih maš za Vaš dušni blagor.

Gospod Bog naj Vam nakloni bogato plačilo v nebesih. Počivajte v miru!

Zapoge-Komenda, 16. oktober 2008

Hvaležni zapoški župljani

Občanke in občane občine Vodice
obveščava, da bo trgovina
Avto-mobilček s 1. 11. 2008
prenehala z delovanjem.

Za izkazano zaupanje se iskreno
zahvaljujema vsem.

Marko in Tina Gubanc

Maji in Primožu Erce se je
6. 10. 2008 rodila
princeska Nika.

OBVESTILO

ZDRUŽENJE BORCEV NOV (VETERANI)

Obveščamo naše člane in svojce padlih
v NOB ter vse občane, da bo žalna
slovesnost za padle borce in ustreljene
talce, ki so dali življenje v pravični
borbi proti okupatorju,

na dan mrtvih, ob 11. uri
ob spomeniku na
pokopališču v Vodicach.

Obudimo in počastimo spomin
ter prižgimo svečke za ljudi,
ki so za svobodo
dali največ - svoje življenje.

v pozabo. Še posebej zato, ker je večina takšnih naravnih, ročnih izdelkov danes že prava redkost. V svetu "plastike in tehnike" domače ni več le zanimivo, ampak postaja tudi visoko cenjeno.

V upanju, da bodo tudi naši najmlajši še poznali in cenili domače spretnosti, so gostitelji k sodelovanju povabili tudi osnovnošolce, ki so k prireditvi prispevali nekaj pevsko-plesnih točk, k razstavi pa svoje izdelke iz jesenskih plodov. Ti so dodali kanček navihanosti v pester mozaik barv, materialov in oblik.

Medtem ko je kot včasih na semnju obiskovalce kratkočasil lajnar, so se nam ob skrbno gojenih poljščinah, sadjarskih, vinogradniških in čebelarskih dobrotah (nekaterih tudi z visokimi priznanji slovenske kakovosti) ter pekovskih umetninah začele že kar malo cediti sline. A ker so pozorni gostitelji to predvideli, smo smeli nekatere izmed kulinarčnih posebnosti tudi poskusiti. Tako so nas pecivo, kruh in žlahtna kapljica spremljali na sprehodu med jesenskim tihožitjem, pletenimi in lesenimi strukturami, okrasnimi elementi, fotografijami, raznimi že skoraj pozabljenimi predmeti in še mnogočem. Za enega izmed razstavljenih izdelkov smo se z nekaj (pred)znanja lahko tudi potegovali, in sicer v nagradni igri, ki je najboljšemu poznavalcu lesa prinesla umetelno oblikovano leseno stensko uro. Po zaključenem krogu v sobi Kulturnega doma smo spoznali, da upokojske prostočasne dejavnosti segajo vse od nabiranja zelišč do ribolova, rezljanja in

izrezovanja, vrtnarjenja, šivanja in zbiranja starih značk. Pravzaprav ima prosti čas za različne ljudi različen pomen, tako da lahko vanj sodi skoraj vse - razen dela seveda. Pa še to je relativno, saj je urejanje vrta za nekoga lahko nadležno nujno opravilo, za drugega pa sproščujoča umetnost. Vsekakor je v pestrem spektru ponudbe vsak obiskovalec zagotovo našel tudi nekaj zase - ali pa celo dobil idejo za svoj novi najljubši konjiček.

Svoje misli ob ogledu razstave smo lahko strnili tudi v priloženo knjigo vtisov. Meni se je porodila tale: Jesen življenja je pravzaprav zelo podobna vsaki jeseni - lahko je dolgočasna in meglena ali pa pisana in polna presenečenj. Kakršno si naredimo.

